

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

An major devotio in celebrando, vel orationes aliæ extra Missam, jus ad majus Missæ stipendium conserant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

vero hunc posteriorem; alias non satisfaceret Sacerdos, quando ex malo fine celebrat, tunc enim nullus adeit fructus ex opere operantis, ex quo sequitur, posse Sacerdotem aliquid plus accipere si hunc fructum ex opere operantis promittat, ad quem dandum ex vi soluti stipendij non obligatur.

40. Sed profecto hæc sententia, nullo modo est approbanda quia quamvis fructus operis operati sit proprius, & potissimum Sacrificij, qui potissimum exigitur, exigitur tameniam, & minus principalis, qui est fructus operis operantis. Cuius rei ulterior ratio est, quia communis sensus hominum petentiam, vel injungentiam, vel votivum Missam, est de toto valore ejusdem, sine ulla distinctione, qualis nimirum potest haberi à tali Sacerdote, qui celebrare debet. Habe exemplum. Erant quis à Domino fructum v. g. duorum annorum prædij: totus fructus ementi debetur, sive multus, quando ex bona dispositione terræ seu opportunitis pluvius annus est ferax, sive exiguus quando est sterilis Ita proportionaliter, quando Fideles exposcunt Missam à Sacerdote totum ejus fructum exposcunt, sive multum, sive ex aliquo accidenti aliquantulum deficientem, iuxta dispositionem, scilicet, in qua invenitur Sacerdos, domo celebrat.

41. Quando ergo ex malo fine, & in peccato quis celebrat, dat, quod exigitur, quia exigitur secundum suam dispositionem, quam habet, quando ex bono fine, & magna gratia celebrat, dat item, quod exigitur, quia exigitur secundum suam dispositionem, quam pariter habet. Nam propterea rationabiliter Fideles, solent querere Sacerdotem bonum, quia magis tunc laetari propter dictum fructum ex opere operantis, merito putant. Ita Fagund. alios citans præcep. Eccl. 1. l. 3. c. 6. num. 21.

42. Hic obiter resolve, Sacerdotem excommunicatum vel suspensum posse retinere stipendium suæ Missæ, si (quamvis cum peccato, & pœna irregularitatis) pro aliquo celebret. Ratio est, quia cum ipse validè Sacrificium offerat, est enim Sacerdos, dat petenti Missam, totum valorem ex opere operato, valorem vero ex opere operantis non se obligat dare, nisi sit, & quatenus illud ipse habet, ut modo diximus de Sacerdote existente in peccato. Ita Coninch. de Sacr. q. 83. num. 104. Junella disp. 14. de censur. n. 35.

An pro Impetratione unum, pro Satisfactione alterum stipendium, accipi valeat.

43. Dubitabis sextò, an possit Sacerdos recipere unum stipendium pro fructu Impetrationis, quam applicat v. g. Petro, & alterum pro fructu Satisfactionis, quam applicat v. g. Paulo.

Respondeo Quod hi fructus separabiles sunt certum est, ut patet ex supradictis lib. 2. cap. 2. §. 1. Quare ergo sine dubio Missam votivam v. g. Beatissimæ Virginis celebrando, possum applicare uni vim impetrativam, ad obtinendum à Deo aliquod Beneficium, & alteri totam vim satisfactivam pro pœna ejus peccatis debita.

44. Certum item mihi est, quod si quis expressè consentiat velle solum unum fructum, ex his possit accipere aliquid ab alio ob alterum fructum, ad quem hic etiam consentiat; volenti enim, & consentienti nulla fit iniuria, ut in simili diximus supra n. 8.

45. Sed quando quis absolute, & nihil se explendo petit Missam votivam v. g. Beatissimæ Virginis ad aliquod Beneficium impetrandum, quale est salus filij, potest Sacerdos huic tribuere totam prædictam vim impetrandi reservata sibi vi satisfaciendi, quam, alio accepto stipendio, alteri indigenti v. g. defuncto dare possit; Hoc scilicet, est, quod hic querendum proponitur.

46. Concedebat olim ut non improbabile Petrus Nauarr. lib. 2. de rest. cap. 2. dub. 6. num. 243. alique

apud Marchin. de ord. tract. 3. p. 2. cap. 16. num. 17. quia si separabiles sunt ejusmodi fructus separatim eos dare & propter eos separata stipendia accipere cur Sacerdos non possit; Negabat ex sua sententia idem Navarr. Bonacina, Rodriguez, alique apud Marchinum ibid. num. 16. cum quibus sentio, multo magis, nunc, post præsens Decretum Sacre Congregationis. Ratio præter dictum Decretum, ducitur ex sensu contrario perentium Missæ, qui (nisi contrarium explicent, vel ex aliqua circumstantia contrarium colligatur) est, ut utrumque fructum sibi acquirere velint.

47. Solum concederem, promittentem ex liberalitate uni Missam pro salute filij v. g. posse alteri eandem promittere pro Satisfactione pœnarum. Ratio est, quia cum id non faciât ex stipendio, quod totum Missæ fructum requirit, satis est si illis det id quod absolute ex intentione sua, & acceptance alterius promittit; promittit autem uni Missam formaliter prout Imperatoriam, alteri prout Satisfactoriam.

48. Quid ex voto; certe nec est impossibile te votum quod emisisti celebrandi factum ob actionem gratiarum de salute v. g. tui fratris obtenta, posse implere cum eadem Missa, quam alteri, ex liberalitate dones pro Satisfactione pœnarum, & e contra. Ratio est eadem dicta, quia satisficit formaliter intentioni promittentis & acceptantis.

An maior Devotio in celebrando, vel orationes alia extra, vel intra Missam, Ius ad maius Missæ stipendium conferant.

49. Dubitabis septimò. An si quis alias orationes, & suffragia Missam extra applicet ei qui stipem dedit pro Missa vel magno, & extraordinario affectu ipsam Missam celebret, possit recipere plura stipendia, vel talia, quæ, morali iudicio, adæquent illas orationes, vel affectum.

Respondeo. Non posse; quidquid dixerint aliqui antiquiores, Palud. in dist. 45. q. 2. a. 2. concl. 5. Sylvest. v. Missa 1. quest. 10. Adde Comitolum in Resp. mor. l. 1. de Sacr. q. 42. num. 24.

Ratio est quia qui Missam exposcit, fructum ejus ex opere operato, & operantis exposcit. Quate si eas orationes eumque extraordinarium affectum addas, quamvis laudabiliter addas, tamen addis contra conventionem, & ideo stipendium tibi non debetur is, qui id à te non petit. Secus si invitus, & nolens, illud quod nequaquam vult solvere cogetur.

48. Multò magis displicet sententia Bordonii ref. 25. num. 13. apud Lezzan. v. Missa, n. 18. putantis, posse Sacerdotem accipere duplex stipendium, unum pro applicatione Missæ, alterum pro applicatione Indulgentiæ si Missam dicat in Altari privilegiato (poterat & addere, vel cum calculo Benedicto) cui concessa est liberatio animæ à Purgatorio. Displicet, inquam, quia, vel offerens tantam stipem petit talem indulgentiam, vel non: si primum, iam ex conventionem debes & indulgentiam: si secundum, non potes accipere mercedem de te non conventa. Adde id certè esse contra intentionem Pontificum tales indulgentias concesserunt, qui multum abhorrent ab hujusmodi fordibus negotiationibus.

49. Illud non reprobarem. Nam si quis à te petat, ut aliquam Collectam, quæ in Missis v. g. ferialibus tu ex voluntate tua potes apponere, vel petat, ut in Missa pro se particulariter ores in Memento, conscius quod ceterum totam Missam alteri ex obligatione applices, puto te stipendium integrum, si integrum, vel etiam majus elargiatur posse recipere. Ratio est, quia tunc in nihilo defraudas eum, cui Missam debes, neque pro Missa, ejusque necessitatibus partibus, seu pro fructu ex opere operato, & operantis, stipendium duplex accipis, & ex alia parte dans tam excedentem

elemosynam liberaliter dat, quam dari certe ab aliquo nunquam prohibetur.

An pro una Missa, plura à pluribus exigua stipendia usque ad iustam mercedem accipi possint.

50. Dubitabis Octavo, cui ob Missæ applicationem datur stipendium minus, quam sit lege, vel consuetudine taxatum, an possit tantum accipere ab alio quantum sufficit ad iustam unius Missæ elemosynam, & deinde unica Missa, utrique satisfacere? Respondet præindendo ab hoc Sacra Congregationis Decreto, posse. Ita Rodt. Nugnus, Vasq. Filliuc. Scortia? apud Delug. disp. 20. de Euch. sect. 2. n. 26. Ratio est, quia non est de-fraudandus Sacerdos sua iusta mercede, supponimus enim Sacerdotem accipiendo illud exiguum, iuri suo nequa-quam cessisse.

51. Quod si expresse suo iuri cessit, atque expresse acceptavit se ob illam tantam stipem velle totam Missam applicare, non posse ab alio quidquam recipere, communis doctrina est; Ita Corduba alique apud Dianam part. 2. tract. 14. resol. 7. Marchin. de ord. tract. 3. part. 2. cap. 21. num. 5. Quia, tunc, suo pacto, cui semper standum est, se ad totam obligavit, iuri suo cedendo.

Suarez tamen de Sacram. disp. 86. sect. 4. §. Vnde cont- sequenter, etiam in hoc casu posse concedit Sacerdoti pauperi, in uno eventu; quando scilicet coactus pau- peritate consentit, hic enim poterit ab iniusto pacto resilire seque indemnem servare. Sicut (inquit) famu- lus, seu operarius, cui digna merces non tribuitur, po- test damnum suum rescire, etiamsi à principio ob pau- peritatem coactus sit pro iniusto, & inequali pretio pacisci: Et sicut, qui ob necessitatem cogitur emere triticum, pre- tio iniusto, potest sine iniuria, alia via se indemnem ser- vare. Sed de hac doctrina, & exemplis dicam separatim à num. 57.

52. Hæc præindendo à Decreto de celebratione Mis- sarum. Quid eo iam posito; Delugo loc. cit. Diana, Mar- chin. loc. cit. Tamburin. de iure Abb. tom. 2. d. 5. q. 9. n. 11. timet Decretum, atque adeo docent Sacerdotem reci- pientem à fidei exiguum quamlibet stipem, pro Missa, totum ejus fructum pro ipso applicare delere; ni id faci- at, teneri ad restitutionem.

53. Nihilominus puto adhuc posse. Favent innomina- ti apud Marchin. dicto num. 5. Nec timendum Decre- tum, (concurrentibus tamen conditionibus n. 66. dicen- dis,) cum nobis contrarium non sit, quia non est cre- dibile voluisse Sacram Congregationem fraudare Sa- cerdotes iusta mercede. Expandamus breviter verba Decreti, Deinde, (inquit) ubi plura stipendia quantum- vis incongrua, & exigua collata fuerint Sacerdotibus, præcipit, ut absolute tot Missa celebrentur, quot ad ra- tionem attributa elemosyna præscripta fuerint. Hæc Sa- cra Congregatio. Vbi noto primo, illud (ad rationem attributa elemosyna) nam significat Missas celebrari debere, non sicuti ab offerente absolute præscriptæ sunt, sed sicuti ab eodem, juxta rationem, & compa- tum datæ elemosynæ præscriptæ sunt. Cum igitur ele- mosyna non sit data nisi limitate, limitate debet ap- plicatio Missæ.

54. Quando ergo, ut vidimus §. 1. num. 31. Congrega- tio respondit se loqui de præscriptione facta ab offeren- te, non vero facta ab Ordinario, solum explicuit perso- nas, quæ facere debeant præscriptionem, non vero ad quam ratam, quia hanc fieri debere, ad rationem elemo- synæ datæ, dixerat in Decreto.

55. Quando item num. 32. præcipit ut ad stipendia quantumvis incongrua, & exigua etiam, data ab una persona Missa præscriptæ celebrentur; præcipit quidem ut celebrentur Missæ ad elemosynam præscriptam, sed juxta ratam, seu ad rationem datæ elemosynæ, non vero ad merum arbitrium dantis. Scio explicationem alio- rum, quos tacito nomine affert Marchinus de ord. tr. 3.

p. 2. cap. 21. num. 5. sine, sed rostra est magis ad magisque favet Sacerdotibus.

56. Noto secundo illud (sua obligationi non fa- re) ubi, per suam obligationem non intelligitur, quæ erat ante Decretum, hæc enim erat sua Sacerdotum obligatio, & Decretum solum im- minuit, illamque inculcat, non vero inducit. Quæ ergo ante Decreti promulgationem Sacerdotum obligatiæ non astringebantur, nec in præsentem stringentur.

Examinatur Doctrina Suariz de promissione stipendii Missæ.

57. Sed age per hanc occasionem, eam Suariz nam n. 51. traditam, ducentis exemplum ad ex- paupertatem, seu necessitatem aliquid iniustus expendamus; nam sic facilius ad propositam solu- tionem sternetur via.

58. Dico Primo. Qui ob necessitatem cogitur triticum pretio iniusto, potest alia via se indemni- tare. Ratio est, quia iniuste venditor agit, debet- tare cum, qui ob necessitatem emit, verè non con- tali pretio, ad quod extorquendum, idem venditor- tam titulum habet.

59. Dico Secundo: Famulus, seu operarius, seu paupertatem cogitur minori, quam sit iustum pre- tium famulatum vendere, nunc regulariter, à mul- titudine servorum non potest se occulte reser- vare, damnumque suum contra Domini- sarcire. Vide Valerium de diff. utriusque fori. 2. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 25. diff. 13. num. 6. Ratio quia Dominus damnum patitur causa hominis fructu alium conducat, qui minori pretio serviat, bene- ret Dominus, quod hic famulus se occulte reser- let, non de illo, sed de alio in tanta multitudine- rum sese exhibentium provideret; quia igitur famulus occulte à Domino furripit illud, quod De- no alius remitteret, nisi ipsemet famulus sua len- ta exhibitione impedit? Vnde quia famulus fuit causa damni emergentis in Domino, obligat- Dominum indemnem servare, & consequenter famulus indemnem se contra Dominum servare poterit.

60. Dixi autem (regulariter in tanta multitu- servorum) nam si quando tale damnum non patitur Dominus; quia scilicet alium servum minori illo famulatum non invenisset, non erit famulus in mercede defraudandus. Ratio est, quia licet iniuste egerit, mendacioque dixerit se contentum esse illo pretio, tamen de facto vendidit suum famulum dignum illa mercede; & ex alia parte patet, quod Dominus voluit famulatum illum emere, & im- plicitè ad iustum pretium obligavit, nec ullum dam- num, dum hunc famulum acceptat, patitur, utpote- nimus, Dixi de facto vendidit, nam famulus præ- tit aliqua obsequia gratis, animoque liberali, & charitate, vel ex pietate, non potest deinde ven- re voluntatem, unde nec petere ex iustitia, nec facere poterit compensationem. Bonacin. de Com. de loc. & cond. q. 7. part. 4. num. 2. Ratio est, quia legitime Dominus possidet illum famulatum, ubi liberaliter exhibitum, seu donatum, ergo de iusto nequaquam potest. Lege Molin. de contrah. lib. 1. Fagundes de contrah. lib. 5. cap. 16. Lell. lib. 2. cap. dub. 18.

61. Quæ num. 59. de servo diximus, videtur per- Rebellus 2. part. de obl. inf. cap. 5 §. 1. et ubi 10. nam qui fatetur esse iniustitiam ex parte famuli, quando deceptio est alicuius momenti, & Decretum erat illam contrarius, etiam pretio iniusto, adeo in compensatione diminuendum esse aliquod iusto stipendio; etiam iniusto, ratione iniustitiae, & damni sequuti Domino, ob illam fraudem.